

[Hølge Larsen.]

kan berøre en partner — jeg tænker på Portugal, i hvis koloni Angola frihedskravet nu rejses. Jeg regner også med, at Danmark fortsat vil gøre sin indsats for Sydvestafrika. Kan Den sydafrikanske Union med den skærpelse af racepolitikken, der nu forberedes, ret meget længere godkendes som formynder for Sydvestafrika?

Sydvestafrika er et af de punkter, der længe har stået på De Forenede Nationers dagsorden. Det samme gælder spørgsmålet om Den kinesiske Folkerepubliks optagelse i FN. Jeg finder det helt afgørende, at Den kinesiske Folkerepublik nu optages og får overdraget den plads i sikkerhedsrådet, som i FN-pagten er tildelt Kina. Problemet med Den kinesiske Folkerepubliks medlemskab af FN er vel det største uløste politiske spørgsmål fra den tid, da den kolde krig var på sit højdepunkt. Konsekvensen af den kolde krig blev jo, at der i 1950'erne opbyggedes systemer af alliancer og aftaler, der skulle bevare status quo i forholdet mellem øst og vest, og der er ikke tvivl om, at disse barrierer har bidraget til en stabilisering af forholdene og udelukkelse af eventuelle aggressioner. Men samtidig hermed foregik i Asien og Afrika den store frigørelse af tidligere kolonier. Antallet af selvstændige stater steg stærkt og dermed også FN's medlemstal. Samtidig rykkede øst-vest modsætningsforholdet i betydelig grad bort fra de gamle frontlinjer i Europa og blev mere og mere en økonomisk kamp i Asien, Afrika og Syd- og Mellemamerika.

Det er på den baggrund, at vi i 1960'erne mere og mere vil se FN rykke frem som det internationale forum, hvor drøftelserne af alle disse mange forhold vil blive ført, og hvor afgørelserne utvivlsomt i mange tilfælde vil blive truffet. Det er en forskydning fra 1950'ernes inddæmningspolitik, der jo i sit væsen kun var statisk, til en mere aktiv politik frem mod en varigere nyordning af verdensforholdene. Vi må regne med, at under denne udvikling vil mange af 1950'ernes aftaler og alliancer glide mere i baggrunden, og større vægt vil komme til at ligge på FN-politikken.

Naturligvis melder sig så her spørgsmålet om ændringer af FN's organisation. Jeg anser det ikke for realistisk at tænke på

at afskaffe stormagtsvetoet i sikkerhedsrådet, men siden Koreakrisen er der tillagt generalforsamlingen større myndighed, og den udvikling kan forhåbentlig videreføres.

Generalsekretær Hammarskjöld har desuden i kraft af sin dygtighed, sin energi og sin personlighed givet FN en effektiv ledelse til udførelse af generalforsamlings- og sikkerhedsrådsbeslutninger, og de angreb, der har været rettet mod ham, finder jeg helt urimelige og grundløse. Mit parti slutter helt og fuldt op bag den tillidserklæring, den høje regering har givet generalsekretæren.

Bemærkelsesværdigt var det jo i øvrigt under den senere del af Congokrisen at se den stærke samling om Dag Hammarskjöld, som ikke mindst kom fra asiatiske og afrikanske stater. Den sovjetiske tanke om at ændre generalsekretærstillingen til et triumvirat vil efter min mening blot kunne udvande stillingen, men forhåbentlig bliver denne plan ikke realiseret.

I FN-pagten forudsættes jo oprettelse af en generalstab og en militærstyrke for FN, men planen er aldrig virkeliggjort. I praksis har generalsekretæren imidlertid i givne situationer kunnet hente de fornødne militære FN-enheder hos medlemslandene — somme tider dog under visse vanskeligheder — og det ville utvivlsomt være en styrkelse af FN's effektivitet, hvis medlemsstaterne havde beredskabsstyrker til rådighed for FN.

Jeg så med glæde og interesse, at problemet drøftedes på det nordiske forsvarsministermøde i september i fjor og nu igen i marts. Jeg håber, at disse overvejelser snart må føre til praktiske resultater for Danmarks vedkommende.

Blandt FN's fornemste formål nævnes i pagten gennemførelse af en almindelig afrustning. På dette område er vi ikke nået nogen vegne, men adskilligt tyder på, at der i de sidste måneder er ved at ske en ændring til det bedre i det storpolitiske klima. En afslutning af krigen i Algier synes i sigte; Sovjetunionen har vist vilje til at komme vestmagterne i møde på visse — foreløbig mindre betydningsfulde — områder, og den nye regering i USA synes at være ved at frigøre sig for den ubevægelighed i synspunkter og politik, der prægede den forrige regering i dens sidste tid. Karak-